

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МОГИЛЕВСЬКИЙ ЮРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

УДК 338.45(477):330.341.1:502.131.1

**ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ІННОВАЦІЙНОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

08.00.03 – Економіка та управління національним господарством

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Київ – 2026

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Приватному акціонерному товаристві «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна академія управління персоналом».

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор
Братусь Ганна Анатоліївна,
Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна академія управління персоналом», завідувач кафедри управління бізнесом.

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Диха Марія Василівна,
Хмельницький національний університет,
професор кафедри економіки, аналітики,
моделювання та інформаційних технологій в бізнесі;

доктор економічних наук, професор
Згалат-Лозинська Любов Олександрівна,
Київський національний університет
будівництва і архітектури,
професор кафедри економічної теорії, обліку та
оподаткування.

Захист відбудеться «7» жовтня 2026 р. о 14-00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.142.03 у Приватному акціонерному товаристві «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна академія управління персоналом» за адресою: 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна академія управління персоналом» за адресою: 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2.

В.о. вченого секретаря
спеціалізованої вченої ради,
доктор економічних наук, професор

О. І. Дацій

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасний розвиток національної економіки України відбувається в умовах глибоких структурних трансформацій, спричинених воєнними руйнуваннями, енергетичними ризиками, логістичними обмеженнями, зміною зовнішньоекономічних зв'язків, посиленням євроінтеграційних вимог і необхідністю переходу до інноваційно орієнтованої моделі економічного зростання. За таких умов особливого значення набуває промисловий комплекс, який забезпечує виробничу основу економіки, формує значну частину доданої вартості, створює попит на інновації, інвестиції, інженерні компетенції, цифрові рішення та нові технології.

Теоретичні й прикладні питання розвитку промисловості, індустріальної модернізації та промислової політики розкрито у працях О. І. Амоші, Г.А. Братусь, В. П. Вишневського, В. І. Ляшенка, В. М. Геєця, О. І. Лайка, Б. В. Буркинського та інших учених. Питання сталого розвитку, зеленої економіки, циркулярної моделі, екологічної модернізації та ресурсоефективності досліджували Дж. Елкінгтон, К. Реннінгс, М. Портер, К. ван дер Лінде, Д. Родрік, Й. Рокстрьом, М. Петрушенко, Б. Буркинський, Г. Шевченко, О. Акименко, К. Гнедіна, А. Сорока та інші науковці. Проблеми інноваційного розвитку, національних інноваційних систем, технологічних змін і трансформаційної ролі держави розглядали Б.–О. Лундвалл, Р. Нельсон, Ф. Малерба, М. Маццукато, К. Перес, Й. Маркард, Р. Равен, Б. Труффер.

Окремий напрям наукових досліджень становлять цифрова трансформація промисловості, Індустрія 4.0, Web 3.0, цифрові платформи та технологічна безпека. Ці питання розкрито у працях В. П. Вишневського, М. В. Верескуна, В. М. Колосок, А. В. Нікітіної, Т. Данилюк, І. Янєнкової, J. M. Müller, D. Kiel, K.I. Voigt, В. В. Опанасюка, О. Ю. Могилевської, Р. В. Ситика.

Проблематика стратегічного управління, кластерного розвитку, індустріальних парків, державно–приватного партнерства, дорожнього картування та сценарного моделювання досліджувалася М. Портером, Д. Нортон, М. Маццукато, Д. Родріком, а також М. В. Дихою, Л. О. Згалат-Лозинською, О. Ю. Могилевською, А. М. Слободяник, С. А. Павловським, Р. В. Ситиком та іншими авторами.

Разом з тим, незважаючи на значну кількість наукових праць, більшість досліджень розкриває лише окремі аспекти розвитку промислового комплексу: інноваційну активність, цифровізацію, екологічну модернізацію, інвестиційне забезпечення, промислову політику або стратегічне управління. Недостатньо розробленими залишаються питання комплексного трактування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу як інтегрованої здатності промислової системи до довгострокового економічного, інноваційного, цифрового, екологічного, кадрового та інституційного розвитку. Потребують подальшого обґрунтування структура такого потенціалу, методичний апарат його оцінювання, система блокових індексів, підхід до визначення інтегрального показника, виявлення структурних резервів, а також формування

стратегій і сценаріїв активізації потенціалу в умовах інноваційної трансформації національної економіки.

Отже, актуальність дисертаційного дослідження зумовлена необхідністю теоретико–методичного обґрунтування та прикладного вирішення наукового завдання щодо формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана у руслі наукових досліджень, що реалізуються в рамках наукових тем НДР Міжрегіональної Академії управління персоналом «Удосконалення управління бізнес–процесами на підприємствах» (номер державної реєстрації – 012U000270) та «Модернізація механізмів формування фінансових ресурсів державними структурами, суб'єктами господарювання і населення України в умовах економічного та соціального розвитку суспільства» (номер державної реєстрації – 012U108233); Київського міжнародного університету за темою «Сталий регіональний розвиток територій у системі державно–приватного партнерства: світовий та український вимір» (номер державної реєстрації 0125U003704); КНДУ «Науково–дослідний інститут соціально–економічного розвитку міста» за темою «Науково–аналітичне та організаційне супроводження розроблення проєкту Стратегії розвитку міста Києва до 2034 року (номер державної реєстрації 0126U002598).

У межах зазначених тем автором обґрунтовано теоретико–методичні засади формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу, здійснено його інтегральне оцінювання та розроблено стратегічні й сценарні положення щодо активізації такого потенціалу.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретико–методичних засад і розроблення прикладних положень щодо формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України в умовах інноваційної трансформації національної економіки.

Досягнення мети дослідження зумовило необхідність вирішення таких завдань:

- дослідити концептуальні засади сталого розвитку промислового комплексу України в умовах інноваційної трансформації національної економіки;
- розкрити економічну сутність, структуру та чинники формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України;
- систематизувати та удосконалити методичний апарат оцінювання потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України;
- проаналізувати сучасний стан і тенденції розвитку промислового комплексу України на основі офіційних статистичних даних;
- здійснити ретроспективне оцінювання часткових і блокових індексів потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України;
- визначити динаміку узагальнюючого інтегрального показника потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України та його структурні резерви;

- обґрунтувати стратегічні напрями й сформуванати стратегії інноваційно–цифрового та зеленого розвитку промислового комплексу України;
- розробити прогноз часткових, блокових та узагальнюючого інтегрального показників на 2026–2030 рр. за сценаріями розвитку.

Об’єктом дослідження є процеси формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України в умовах інноваційної трансформації національної економіки.

Предметом дослідження є теоретико–методичні та прикладні засади формування, оцінювання й активізації потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України в умовах інноваційної трансформації національної економіки.

Методи дослідження. Теоретико–методичну основу дисертаційної роботи становлять положення економічної теорії, теорії сталого розвитку, промислової політики, інноваційного розвитку, цифрової трансформації, зеленої економіки, стратегічного управління та інтегрального оцінювання. У процесі дослідження використано системний підхід – для розкриття промислового комплексу як багатокomпонентної економічної системи; методи аналізу і синтезу – для узагальнення наукових підходів до сталого розвитку та потенціалу; структурно–логічний метод – для побудови категоріального апарату; порівняльний аналіз – для оцінювання динаміки показників промислового розвитку; індексний метод і метод нормування – для розрахунку часткових і блокових індексів; інтегральне оцінювання – для визначення узагальненого показника потенціалу сталого розвитку; графічний метод – для візуалізації результатів; матричний підхід – для формування стратегій інноваційно–цифрового та зеленого розвитку; дорожнє картування – для обґрунтування етапів реалізації стратегій; сценарне моделювання – для визначення альтернативних траєкторій активізації потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України.

Інформаційною базою дослідження є нормативно–правові акти України, офіційні статистичні дані Державної служби статистики України, Державної митної служби України, матеріали органів державної влади, документи щодо Ukraine Facility, стратегічні документи з питань цифрового розвитку, інноваційної діяльності, індустриальних парків, експорту, зеленого переходу, методичні документи міжнародних організацій, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, а також результати авторських розрахунків.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретико–методичних положень і прикладних рекомендацій щодо формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України в умовах інноваційної трансформації національної економіки. Основні результати, що характеризують наукову новизну, полягають у такому:

удосконалено:

- концептуальні засади сталого розвитку промислового комплексу України, які, на відміну від підходів, що зводять сталий розвиток переважно до екологізації або виробничого відновлення, розкривають його як системний процес якісного оновлення промислової сфери на основі поєднання економічної

результативності, інноваційної активності, цифрової керованості, екологічної збалансованості, кадрової стійкості та інституційної узгодженості;

- методичний апарат оцінювання потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України, який, на відміну від фрагментарного аналізу окремих показників, передбачає поетапне формування системи індикаторів, їх нормування, розрахунок часткових і блокових індексів, інтегральне узагальнення та визначення структурних резервів розвитку;

- науково–методичний підхід до діагностики інтегрального показника потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України, який, на відміну від одновимірного оцінювання промислового розвитку, поєднує виробничий, інноваційний, інвестиційний, цифровий, екологічний, кадровий та інституційний блоки, що дозволяє виявити асиметрію потенціалу й визначити напрями його активізації;

набули подальшого розвитку:

- науково–прикладні положення щодо стратегічного формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України, які передбачають інтеграцію промислової політики, інноваційної модернізації, цифрової трансформації, зеленого переходу, індустриальних парків, державно–приватного партнерства, інвестиційного стимулювання, розвитку людського капіталу, експортної орієнтації та технологічної безпеки в єдину систему стратегічних контурів;

- науково–прикладні положення щодо формування стратегій інноваційно–цифрового та зеленого розвитку промислового комплексу України, які інтегрують цифровізацію, екологічну модернізацію, інвестиції, кластеризацію, технологічну безпеку та кадрове забезпечення в систему шести взаємопов’язаних стратегій і матрично–дорожньої логіки їх реалізації;

- науково–методичний підхід до структурно–сценарного моделювання активізації потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України, який поєднує інтегральний показник, блокові резерви, рушійні сили, бар’єри, інструменти активізації, часовий горизонт і очікуваний стан потенціалу в єдину сценарну позицію та дорожню сценарну карту.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання запропонованих теоретико–методичних і прикладних положень органами державної влади, регіонального управління, промисловими підприємствами, індустриальними парками, інституціями розвитку та науково–освітніми установами під час розроблення стратегій промислового розвитку, програм інноваційної модернізації, цифрової трансформації, зеленого переходу та оцінювання потенціалу сталого розвитку промислового комплексу. Наукові результати, положення, висновки дисертаційного дослідження впроваджено у роботу:

- Департаменту промисловості та розвитку підприємництва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (довідка №052-5343 від 28.08.2026 р.) у частині використання науково–методичного підходу до діагностики інтегрального показника потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України, який поєднує виробничий,

інноваційний, інвестиційний, цифровий, екологічний, кадровий та інституційний блоки, що дозволяє виявити асиметрію потенціалу й визначити напрями його активізації;

– КНДУ «Науково–дослідний інститут соціально–економічного розвитку міста» (довідка №050/31–4/в від 07.07.2026 р.) у частині використання науково–прикладних положень щодо формування стратегій інноваційно–цифрового та зеленого розвитку промислового комплексу України, які інтегрують цифровізацію, екологічну модернізацію, інвестиції, кластеризацію, технологічну безпеку та кадрове забезпечення в систему шести взаємопов’язаних стратегій і матрично–дорожньої логіки їх реалізації;

– ТОВ «Старк Абразив» (довідка №260826-1 від 26.08.2026 р.) у частині використання методичного апарату оцінювання потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України, який передбачає поетапне формування системи індикаторів, їх нормування, розрахунок часткових і блокових індексів, інтегральне узагальнення та визначення структурних резервів розвитку;

– ТОВ «Виробниче підприємство «Радіатор» (довідка №81 від 01.09.2026 р.) у частині застосування науково–прикладних положень щодо стратегічного формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України, які передбачають інтеграцію промислової політики, інноваційної модернізації, цифрової трансформації в єдину систему стратегічних контурів.

Окремі теоретичні та методологічні аспекти дисертаційної роботи знайшли також практичне відображення в освітньому процесі ПЗВО «Київський міжнародний університет» під час розробки науково–методичного забезпечення та викладання освітніх компонентів магістерського курсу спеціальностей: С1 «Економіка», Д3 «Менеджмент», Д4 «Публічне управління та адміністрування» (довідка № 1/12–272/2 від 18.05.2026 р.).

Результати дослідження використано ПрАТ «ВНЗ «МАУП» під час розроблення та оновлення науково–методичного забезпечення, а також викладання освітніх компонентів магістерського рівня за спеціальностями С1 «Економіка», Д3 «Менеджмент» (довідка № 3223 від 11.09.2026 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійним науковим дослідженням автора. Основні наукові положення, висновки, методичні підходи, розрахунки, стратегічні напрями та сценарні моделі, що виносяться на захист, одержані автором особисто. У наукових працях, опублікованих у співавторстві, використано лише ті положення, які є результатом особистого внеску здобувача.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та висновки дисертаційної роботи апробовано у доповідях на міжнародних та всеукраїнських науково–практичних конференціях: 10th International Scientific and Practical Conference «International Scientific Review of the Problems and Prospects of Modern Science and Education» (Boston, USA, 07–08.02.2016); 14th International Scientific and Practical Conference «European Research: Innovations in Science, Education and Technology» (London, Great Britain, 23–24.05.2016); Міжнародній науково–практичній Інтернет–конференції «Економіка і менеджмент 2016: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку» (м.

Дніпропетровськ, 14–15.04.2016); Всеукраїнській науково–практичній конференції «Конкурентоспроможність національної економіки: показники, чинники впливу і шляхи підвищення» (м. Київ, 30.09.2016); Міжнародній науково–практичній конференції «Забезпечення стійкого економічного розвитку країни: можливості і перспективи» (м. Львів, 21–22.10.2016); Всеукраїнській науково–практичній конференції «Актуальні проблеми економіки та управління в умовах системної кризи» (м. Львів, 29.11.2016); II Міжнародній науково–практичній інтернет–конференції «Актуальні проблеми управління соціально–економічними системами» (м. Луцьк, 08.12.2016); Науково–практичній Інтернет–конференції «Проблеми регіоналістики: минуле, сучасне, майбутнє» (м. Київ, 03.03.2017); Міжнародній науково–практичній інтернет–конференції «Економічні перспективи підприємництва в Україні» (м. Ірпінь, 26–27.10.2017); Всеукраїнській науково–практичній конференції «Розвиток національної економіки в умовах змін ринкового середовища: проблеми та перспективи» (м. Одеса, 07.04.2018); XXXI Міжнародній науково–практичній конференції «Інноваційні тенденції та перспективи розвитку освіти і науки в умовах полікультурного глобалізованого суспільства» (м. Київ, 26–27.03.2026); XXXI Міжнародній науково–практичній конференції студентів, аспірантів, молодих викладачів «Пріоритетні вектори трансформації сучасної науки у контексті суспільних викликів» (м. Київ, 23–24.04.2026); 2th International Scientific Conference «New Horizons in Research and Development» (Rotterdam. Netherlands, 15.07.2026);

Публікації. Основні положення і висновки опубліковано у 29 наукових працях загальним обсягом 28,54 друк. арк. (12,42 друк. арк. належить особисто автору), серед яких: 11 статей у виданнях, які включено до переліку наукових фахових видань України; 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави, яке індексується у наукометричній базі Web of Science Core Collection; 4 монографії, з яких 3 – розділи у колективних монографіях, 13 тез наукових доповідей у матеріалах конференцій різного рівня.

Структура дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, що налічує 224 найменування, та додатків. Дисертаційну роботу викладено українською мовою на 216 сторінках друкованого тексту. Дисертація містить 33 таблиці, 25 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, сформульовано мету, основні завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, визначено наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, наведено дані щодо їх апробації, опублікування та структури дисертації.

У першому розділі – «Теоретико–методичні засади формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України» – досліджено концептуальні засади сталого розвитку промислового комплексу України в умовах інноваційної трансформації національної економіки; розкрито економічну сутність, структуру та чинники формування потенціалу

сталого розвитку; удосконалено методичний підхід до його інтегрального оцінювання за блоками Цілей сталого розвитку.

На основі критичного узагальнення теорій сталого розвитку, технологічних переходів, промислової політики та динамічних спроможностей сталий розвиток промислового комплексу визначено як системний процес якісного оновлення промислової сфери, що поєднує економічну результативність, технологічну модернізацію, інноваційну активність, цифрову керованість, ресурсоефективність, екологічну відповідальність, кадрову стійкість та інституційну узгодженість.

Потенціал сталого розвитку запропоновано трактувати не як механічну сукупність ресурсів, а як інтегровану здатність промислової системи перетворювати виробничі, інноваційні, інвестиційні, цифрові, екологічні, кадрово–соціальні та інституційні передумови у довгострокові результати розвитку. Його операційну структуру сформовано із семи взаємопов’язаних блоків і 21 часткового показника – по три показники в кожному блоці.

Методичний апарат побудовано за послідовністю «первинні показники – нормовані часткові індекси – блокові індекси – узагальнюючий інтегральний показник». Відбір і нормування індикаторів здійснено з урахуванням рекомендацій OECD та Joint Research Centre Європейської Комісії щодо побудови композитних індикаторів, викладених у Handbook on Constructing Composite Indicators, а послідовність агрегування адаптовано до підходу Г. А. Братусь. Після нормування часткових показників і розрахунку семи блокових індексів узагальнюючий інтегральний показник визначається адитивно (1):

$$I_t = \sum_{k=1}^7 (\alpha_k \cdot B_{kt}), \quad \alpha_k = 1/7. \quad (1)$$

де I_t – узагальнюючий інтегральний показник у році t ; B_{kt} – інтегральний показник k -го блоку; α_k – вага блоку. У базовому варіанті всі сім блоків мають однакову вагу $1/7$. Рівність ваг забезпечує прозорість агрегування та не допускає домінування окремої складової лише через більшу статистичну представленість.

Удосконалення методичного апарату оцінювання потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України потребує переходу від фрагментарного набору показників до послідовної блоково–цільової системи. Її вихідною передумовою є положення про те, що промислова стійкість формується одночасно у виробничому, інноваційному, інвестиційному, цифровому, екологічному, кадрово–соціальному та інституційному вимірах. Такий підхід узгоджується з Цілями сталого розвитку України на період до 2030 року, а також із затвердженими у 2024 р. національними завданнями та індикаторами їх досягнення (рис. 1).

Нормування показників здійснюється у шкалі від 0 до 1 із поділом індикаторів на стимулятори та дестимулятори. Інтегральна оцінка використовується не як самодостатня числова характеристика, а як інструмент зіставлення блоків, виявлення структурних диспропорцій і визначення пріоритетів активізації потенціалу.

Рис. 1. Блоково–цільова архітектура методики оцінювання потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України

Схема зв'язків показує, що блоки не є незалежними. Інвестиції створюють фінансову базу виробничої, цифрової та екологічної модернізації; кадрово–соціальний блок визначає спроможність засвоювати технології; інституційний блок формує правила, координацію та передбачуваність; цифровізація підвищує продуктивність, керованість ресурсів і кіберстійкість; інновації трансформують інвестиції у нові технологічні та екологічні результати. Тому низьке значення одного блоку може обмежувати реалізацію потенціалу інших навіть за їх формально високих індексів.

У другому розділі – «Дослідження потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України» – проаналізовано стан і тенденції розвитку промислового комплексу України; здійснено оцінювання часткових і блокових індексів; визначено динаміку узагальнюючого інтегрального показника.

Динаміка промислового виробництва у 2021–2025 рр. характеризувалася різким воєнним спадом у 2022 р., відновлювальним ефектом низької бази у 2023 р. та нестійкістю у 2024–2025 рр. Відхилення 2025 р. від довоєнного 2021 р. і попереднього 2024 р. наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка індексів промислової продукції України за основними секторами у 2021–2025 рр.

Показники	2021	2022	2023	2024	2025	Відхилення 2025р. від		Темп зміни 2025р. до	
						2021 р. (+,–)	2024 р. (+,–)	2021р., %	2024р., %
Уся промисловість	97.8	55.3	123.8	93.9	93.3	–4.5	–0.6	95.4	99.4
Добувна промисловість	99.4	60.8	112.2	102.3	98.2	–1.2	–4.1	98.8	96.0
Переробна промисловість	98.8	52.5	128.9	91.0	95.0	–3.8	4.0	96.2	104.4
Постачання електроенергії, газу, пари	91.9	57.3	123.7	92.8	77.6	–14.3	–15.2	84.4	83.6

Джерело: сформовано автором за даними Державної служби статистики України.

Дані табл. 1 свідчать, що у 2025 р. індекс промислової продукції становив 93,3 %, що на 4,5 в. п. нижче рівня 2021 р. і на 0,6 в. п. нижче 2024 р. Найглибше погіршення зафіксовано у постачанні електроенергії, газу та пари: 77,6 % у 2025 р., або на 15,2 в. п. нижче 2024 р. Водночас переробна промисловість зросла відносно 2024 р. на 4,0 в. п., однак її індекс залишився нижчим за рівень 2021 р.

Інвестиційний контур демонстрував збільшення номінальних ресурсів модернізації: у 2025 р. капітальні інвестиції в економіку становили 893,6 млрд грн, у промисловість – 327,1 млрд грн, а частка промисловості в загальному обсязі капітальних інвестицій – 36,6 %. Водночас відновлення фінансової бази не супроводжувалося однаковою мірою поліпшенням усіх складових потенціалу.

Результати агрегування часткових індексів у сім блоків і їх відхилення від 2021 та 2024 рр. наведено в табл. 2.

Табл. 2 засвідчує суттєву структурну асиметрію. У 2025 р. найвищим був інвестиційний блок – 0,914, далі інституційний – 0,885, екологічний – 0,876 і виробничий – 0,871. Найнижчі значення мали цифровий – 0,462 та інноваційний – 0,588 блоки. Порівняно з 2024 р. інноваційний блок скоротився на 0,183, екологічний – на 0,025, тоді як інвестиційний зріс на 0,109, цифровий – на 0,044, кадрово–соціальний – на 0,042.

Узагальнюючий інтегральний показник знизився з 0,703 у 2021 р. до 0,597 у 2022 р., відновився до 0,741 у 2023 р. і становив 0,772 у 2024–2025 рр. Отже, стабілізація агрегованого значення у 2025 р. приховує різноспрямовані

зміни блоків: посилення інвестиційної та цифрової складових відбувалося одночасно з погіршенням інноваційної.

Таблиця 2

Динаміка блокових індексів потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України

Блок / показник	2021	2022	2023	2024	2025	Відхилення 2025 р. від		Темп зміни 2025р. до	
						2021 р. (+,–)	2024 р. (+,–)	2021 р. (+,–)	2024 р. (+,–)
Виробничий	0,957	0,509	1,000	0,861	0,871	–0,086	0,010	91,0	101,2
Інноваційний	0,547	0,554	0,654	0,771	0,588	0,041	–0,183	107,5	76,3
Інвестиційний	0,634	0,577	0,617	0,805	0,914	0,280	0,109	144,2	113,5
Цифровий	0,301	0,333	0,373	0,418	0,462	0,161	0,044	153,5	110,5
Екологічний	0,841	0,716	0,910	0,901	0,876	0,035	–0,025	104,2	97,2
Кадрово–соціальний	0,748	0,726	0,743	0,769	0,811	0,063	0,042	108,4	105,5
Інституційний	0,892	0,763	0,886	0,876	0,885	–0,007	0,009	99,2	101,0
Узагальнюючий	0,703	0,597	0,741	0,772	0,772	0,069	0,000	109,8	100,0

Значення 0,772 характеризує достатню адаптаційну спроможність промислового комплексу, але не завершення його технологічної трансформації.

У третьому розділі – «Напрями формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України» – обґрунтовано стратегічні напрями підвищення блокових та інтегрального показників; сформовано інтегровану стратегію інноваційно–цифрового та зеленого розвитку; розроблено прогноз на 2026–2030 рр. за сценаріями розвитку.

Стратегічні напрями сформовано безпосередньо з результатів інтегральної діагностики. Вони охоплюють технологічну модернізацію і розвиток машинобудування, інноваційну екосистему, інвестиційне відновлення, промислову цифровізацію, зелений перехід, розвиток людського капіталу, індустриальні парки та кластери, експортну орієнтацію, державно–приватне партнерство і технологічну безпеку. Інтегрована стратегія поєднує шість взаємопов'язаних контурів: цифрову модернізацію, зелений промисловий перехід, інвестиційно–інноваційне оновлення, кластерний розвиток, технологічну безпеку та кадрове забезпечення.

Дорожню карту реалізації стратегії узгоджено з адаптаційно–відновлювальним сценарієм. До вихідної таблиці дисертації додано прогнозне значення узагальнюючого інтегрального показника на кожний рік, що забезпечує прямий зв'язок між етапами реалізації та очікуваним результатом (табл. 3).

Сценарне прогнозування виконано за незмінною системою 21 показника. За інерційно–воєнним сценарієм узагальнюючий індекс у 2030 р. становить 0,825, за адаптаційно–відновлювальним – 0,940, за інноваційно–зеленим – 0,986. Як базовий орієнтир обрано адаптаційно–відновлювальну траєкторію, що

передбачає поступову стабілізацію, системне фінансування модернізації, цифровізацію та відновлення людського капіталу.

Таблиця 3

Дорожня карта реалізації інтегрованої стратегії та прогноз узагальнюючого показника

Рік	Етап	Ключові дії	Прогнозний інтегральний показник
2026	Діагностика і стабілізація	Аудит індикаторів; реєстр проєктів; енергетична й кібернетична безперервність; запуск гарантій	0,813
2027	Масштабування базових рішень	ERP/MES; хмарні сервіси; дуальна освіта; енергоменеджмент; оновлення обладнання	0,850
2028	Інтеграція систем	Промислові дані; цифрові двійники; кластери; циркулярні ланцюги; локалізація	0,883
2029	Експортна та зелена модернізація	Низьковуглецеві продукти; відповідність стандартам ЄС; технологічний експорт	0,915
2030	Закріплення результату	Оцінка досягнення нормативів; коригування політики; перехід до наступного циклу стратегії	0,940

Для оцінювання альтернативних траєкторій сформовано інерційно–воєнний, адаптаційно–відновлювальний та інноваційно–зелений сценарії. За інерційно–воєнної траєкторії узагальнюючий інтегральний показник зростає з 0,772 у 2025 р. до 0,786 у 2026 р., 0,798 у 2027 р., 0,809 у 2028 р., 0,817 у 2029 р. та 0,825 у 2030 р. За адаптаційно–відновлювального сценарію відповідні значення становлять 0,813; 0,850; 0,883; 0,915 і 0,940. Найвища траєкторія формується за інноваційно–зеленого сценарію: 0,845 у 2026 р., 0,911 у 2027 р., 0,948 у 2028 р., 0,973 у 2029 р. та 0,986 у 2030 р.

Прогнозні значення трактуються як умовні сценарні траєкторії, залежні від безпекової ситуації, доступу до капіталу, швидкості реформ, цифрової дифузії та екологічної модернізації. Розроблений структурно–сценарний підхід забезпечує прямий зв'язок між результатами інтегральної діагностики, вибором управлінських інструментів і прогнозним станом потенціалу та дає змогу щорічно коригувати пріоритети промислової політики.

ВИСНОВКИ

У дисертаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення наукового завдання щодо формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України в умовах інноваційної трансформації національної економіки. Одержані результати розкривають логіку переходу від ресурсного розуміння потенціалу до

оцінювання здатності промислової системи зберігати функції, адаптуватися, модернізуватися та забезпечувати збалансовані економічні, соціальні й екологічні результати. Результати проведеного дослідження дозволяють зробити такі висновки.

1. Уточнено економічний зміст сталого розвитку промислового комплексу як системного процесу структурного й технологічного оновлення, що поєднує конкурентоспроможність, ресурсоефективність, інноваційність, цифрову керованість, кадрову стійкість, екологічну відповідальність та інституційну узгодженість. На відміну від вузьких трактувань, запропонований підхід ураховує резильєнтність і безпекову спроможність промисловості.

2. Розвинуто структуру потенціалу сталого розвитку шляхом виокремлення виробничого, інноваційного, інвестиційного, цифрового, екологічного, кадрово–соціального та інституційного блоків. Доведено, що кожний блок має власний зміст, систему індикаторів і нормативні орієнтири, але його фактична результативність визначається взаємодією з іншими складовими.

3. Удосконалено методичний підхід до інтегрального оцінювання, який передбачає формування паспорта індикаторів, їх класифікацію на стимулятори й дестимулятори, нормування за нормативними або еталонними значеннями, розрахунок часткових і блокових індексів, адитивне агрегування, якісну інтерпретацію та визначення резервів. Методичні критерії узгоджено з рекомендаціями OECD/JRC, національними Цілями сталого розвитку.

4. Обґрунтовано порядок формування нормативної бази, за яким пріоритет надається офіційним цілям державної політики, далі – європейським орієнтирам і лише за їх відсутності – емпіричним еталонам. Така ієрархія підвищує відтворюваність розрахунків і запобігає використанню довільних порогових значень.

5. Ааналіз засвідчив глибоке погіршення виробничих параметрів у перший рік повномасштабної війни та подальше нерівномірне відновлення. Індекс виробничого блоку знизився у 2022 р. до 0,509, тоді як у наступні роки частина показників відновилася завдяки адаптації підприємств, внутрішньому попиту, релокації й переорієнтації виробництва. Разом із тим відновлювальні темпи не усунули структурних обмежень.

6. Виявлено, що найбільш стійкими складовими залишаються ті, які спираються на сформовану виробничу та інституційну базу, тоді як цифровий, інноваційний і кадрово–соціальний блоки потребують прискореного розвитку. Узагальнюючий показник у 2025 р. становив 0,772, однак це значення характеризує передусім адаптаційну спроможність і не свідчить про завершення технологічної трансформації.

7. Запропоновано кореляційно–регресійний контур верифікації інтегральної моделі. Установлено напрями й рівні парних залежностей між блоками та узагальнюючим показником, сформовано матрицю кореляції та специфікації однофакторних моделей. Обмежена кількість річних спостережень врахована шляхом відмови від статистично необґрунтованого оцінювання переобтяженої багатофакторної моделі.

8. Обґрунтовано стратегічні напрями активізації потенціалу, що включають технологічну модернізацію, розвиток машинобудування, розбудову інноваційної екосистеми, поліпшення доступу до довгострокового капіталу, промислову цифровізацію, зелену трансформацію, зміцнення людського капіталу, кластеризацію та підвищення інституційної передбачуваності. Кожний напрям пов'язано з конкретними індикаторами результативності.

9. Сформовано інтегровану стратегію інноваційно–цифрового та зеленого розвитку, в якій стабілізаційний, модернізаційний та інтеграційний контури реалізуються як взаємопов'язані етапи. Запропоновано портфельний підхід до відбору проєктів, багаторівневу координацію, змішане фінансування, систему управління ризиками та механізм регулярного перегляду результатів.

10. Розроблено сценарний інструментарій прогнозування часткових, блокових та узагальнюючого показників. Сценарії відрізняються припущеннями щодо безпекової ситуації, доступу до капіталу, швидкості реформ, цифрової дифузії та екологічної модернізації. Прогнозні значення трактуються як умовні траєкторії, що підлягають щорічній верифікації, а не як безумовні точкові передбачення.

11. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування методики органами державної влади, регіонального управління, індустріальними парками та промисловими підприємствами для моніторингу, визначення резервів, обґрунтування пріоритетів фінансування і контролю результативності програм. Запропонований підхід може адаптуватися до галузевого та регіонального рівнів за умови уточнення складу індикаторів і нормативів.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у виданнях, які включено до переліку наукових фахових видань України

1. Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В., Штанько О.І. Ключові компетенції промислового підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2016. № 2. С. 179–182. URL: <https://market-infr.od.ua/uk/2-2016> (0,61 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано роль ключових компетенцій промислового підприємства як внутрішнього ресурсу формування його інноваційного та конкурентного потенціалу в умовах трансформації промислового комплексу, 0,22 умов.друк.арк.).

2. Могилевський Ю.В., Свирида І.О., Могилевська О.Ю. Планування і прогнозування фінансової діяльності підприємства. *Сучасні питання економіки і права*. 2016. Вип. 1–2. С. 25–30, 152–153. URL: <https://kymu.edu.ua/arkhiv-zbirnykiv-naukovykh-prats-suchasni-pytannya-ekonomiky-i-prava-2011-2018-rr/> (0,60 умов.друк.арк.; особистий внесок: запропоновано підхід до використання планування і прогнозування фінансової діяльності підприємства як інструменту забезпечення інвестиційної стійкості та довгострокового розвитку суб'єктів промислового комплексу, 0,20 умов.друк.арк.).

3. Слободяник А.М., Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В. Перспективи створення інноваційного кластера в Київському регіоні за участю ТОВ НВП «Білоцерківмаз». *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2017. № 3. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/economic2017/3/>, <https://www.inter-nauka.com/issues/economic2017/3/2788> (0,61 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано доцільність створення інноваційного кластера як організаційно-економічного інструменту нарощування інноваційного потенціалу промислових підприємств регіону, 0,21 умов.друк.арк.).

4. Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В. Маркетинговий підхід до інноваційної діяльності підприємств промислового комплексу. *Сучасні питання економіки і права*. 2018. Вип. 1(7). С. 25–37. URL: <https://kymu.edu.ua/arkhiv-zbirnykiv-naukovykh-prats-suchasni-pytannya-ekonomiky-i-prava-2011-2018-rr/> (0,61 умов.друк.арк.; особистий внесок: розроблено положення щодо застосування маркетингового підходу до активізації інноваційної діяльності підприємств промислового комплексу та підвищення їх адаптивності до змін ринкового середовища, 0,30 умов.друк.арк.).

5. Хоменко І.О., Бабаченко Л.В., Могилевський Ю.В., Артеменко К.Т. Інтернет-маркетинг у системі маркетингових комунікацій підприємств при реалізації послуг споживачам на ринках B2C та B2B в умовах ризиків. *Бізнес-Навігатор*. 2026. Вип. 1(84). С. 281–286. DOI <https://doi.org/10.32782/business-navigator.84-44> (0,62 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано значення інтернет-маркетингу та цифрових комунікацій як інструментів підвищення ринкової стійкості підприємств в умовах ризиків і трансформації бізнес-середовища, 0,16 умов.друк.арк.).

6. Опанасюк В.В., Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В. Стратегічні інфраструктурні можливості WEB 3.0 в умовах сингулярної трансформації для України. *Київський економічний науковий журнал*. 2026. № 12. С. 137–143. DOI <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2026-12-18> (0,60 умов.друк.арк.; особистий внесок: запропоновано положення щодо використання інфраструктурних можливостей Web 3.0 для посилення цифрової стійкості, технологічної безпеки та інноваційної трансформації промислового комплексу України, 0,20 умов.друк.арк.).

7. Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В., Ситик Р.В. Ключові аспекти цифрової трансформації підприємств промислового комплексу України. *Розвиток міста*. 2026. № 1(09). С. 138–148. DOI: <https://doi.org/10.32782/city-development.2026.1-17> (0,62 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано ключові напрями цифрової трансформації підприємств промислового комплексу України як складової формування потенціалу їх сталого розвитку, 0,21 умов.друк.арк.).

8. Опанасюк В.В., Могилевський Ю.В. Критична конвергенція, як постсингулярний феномен: формалізація, економічні ефекти та методологічні виклики прогнозування. *Київський економічний науковий журнал*. 2026. № 13. С. 184–189. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2026-13-23> (0,61 умов.друк.арк.; особистий внесок: розкрито методологічні виклики прогнозування соціально-економічних процесів в умовах критичної

конвергенції та обґрунтовано їх значення для сценарного моделювання промислового розвитку, 0,30 умов.друк.арк.).

9. Могилевська О.Ю., Павловський С.А., Могилевський Ю.В. Зелені технології у формуванні інноваційного потенціалу сталого розвитку промислового підприємництва. *Розвиток міста*. 2026. № 2(10). С. 153–160. DOI: <https://doi.org/10.32782/city-development.2026.2-17> (0,63 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано роль зелених технологій у формуванні інноваційного потенціалу сталого розвитку промислового підприємництва та підвищенні ресурсоефективності промислового комплексу, 0,21 умов.друк.арк.).

10. Могилевський Ю.В. Формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України. *Київський економічний науковий журнал*. 2026. № 14. С. 155-165. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2026-14-19> (0,63 умов.друк.арк.).

11. Могилевський Ю.В. Діагностика інтегрального показника потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України. *Цифрова економіка та економічна безпека*. №3(24) 2026. С. 111-116. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.24-16> URL: <https://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/1105> (0,62 умов.друк.арк.).

**Стаття у науковому періодичному виданні іншої держави із напрямку,
з якого підготовлено дисертацію**

12. Abuselidze G., Zoidze G., Mohylevska O., Vinogradchyi V., Mohylevskiy I., Korol O. Optimizing State Functions and the Need for Regulation in a Transformative Economy: Navigating Global Economic Changes. *European Journal of Sustainable Development*. 2026. Vol. 15(2). P. 133–152. DOI: 10.14207/ejsd.2026.v15n2p133 (*Web of Science*) (0,64 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано необхідність оптимізації функцій держави та регуляторного впливу на процеси сталого розвитку й інноваційної трансформації економіки в умовах глобальних змін, 0,11 умов.друк.арк.).

Монографії

13. Mohylevskaya O., Romanova L., Slobodyanik A., Mohylevskiy Yu., Shtanko A. Marketing approach to the management by innovative development of the region. *Sustainable economic development of regions: collective monograph*. Vol. 10/2016. Austria, Vienna. P. 55–63. ISBN–13978–3–903115–53–8 (1,1 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано використання маркетингового підходу в управлінні інноваційним розвитком регіону для підвищення його конкурентоспроможності та сталого економічного зростання, 0,22 умов.друк.арк.).

14. Mohylevskaya O., Reznik N., Romanova L., Slobodyanik A., Mohylevskiy Yu. Methodological approaches to estimation of efficiency of regional policy. *Transformation of international economic relations: modern challenges, risks, opportunities and prospects: collective monograph*. Riga, ISMA University, 2017. P. 136–148. URL: <https://philarchive.org/archive/BRITOI> (1,6 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано методологічні підходи до оцінювання ефективності регіональної політики як інструменту підтримки сталого розвитку

та інноваційної модернізації регіональних економічних систем, 0,32 умов.друк.арк.).

15. Mohylevskaya O., Mohylevskiy Yu., Shtanko A. The competitiveness of industrial enterprises in the system of partner relations loyalty: monograph. Germany: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2017. 54 p. ISBN 978–620–2–02110–4 (2,3 умов.друк.арк.; особистий внесок: розроблено положення щодо підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств через розвиток системи партнерської лояльності та довгострокової взаємодії зі стейкхолдерами, 0,76 умов.друк.арк.).

16. Mohylevska O., Mohylevskiy Iu. Conceptual approaches to the formation of the potential for sustainable development of the industrial complex of Ukraine in the context of innovative transformation of the national economy. *Interdisciplinary Almanac "Innovations and Perspectives in Science and Technology". Collective monograph.* ASPECT-PRO LTD, E-book. Bulgaria. 2026. Volume 2, Article 1. DOI: <https://doi.org/10.62034/almanac.ipst.2026.v2> ISBN 978-619-92760-4-4 URL: <http://booksinprint.bg/Publication/Details/6803a70a-5140-4f4f-a1d8-9f20db2fb80d> (8,15 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано концептуальні підходи щодо формування потенціалу сталого розвитку та модернізації промислового комплексу України у векторі інноваційних трансформацій, 4,05 умов.друк.арк.).

Конференції

17. Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В., Штанько О.І. Методичні підходи до оцінки ефективності маркетингової системи промислового підприємства. *International scientific-review.* 2016. №2(12). Р.101–105. International Scientific Review of the Problems and Prospects of Modern Science and Education. Proceedings of the 10th International Scientific and Practical Conference. 07–08 of February, 2016, Boston, USA. (0,64 умов.друк.арк.; особистий внесок: запропоновано методичні положення щодо оцінювання ефективності маркетингової системи промислового підприємства як чинника його адаптації до конкурентного середовища, 0,22 умов.друк.арк.).

18. Романова Л.В., Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В., Штанько О.І. Культура інноваційного підприємництва в Україні. *European Research.* 2016. № 3(14). Р. 24–28. European Research: Innovations in Science, Education and Technology. Proceedings of the 14th International Scientific and Practical Conference. 23–24 of March, 2016, London, Great Britain. (0,63 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано значення культури інноваційного підприємництва для активізації інноваційного потенціалу промислових підприємств і розвитку національної економіки, 0,21 умов.друк.арк.).

19. Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В. Маркетинговий підхід до оцінки інноваційного потенціалу промислового підприємства. Економіка і менеджмент 2016: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. 14–15 квітня 2016 р., м. Дніпропетровськ. Т. 6. С. 88–91. (0,61 умов.друк.арк.; особистий внесок: розроблено підхід до оцінювання інноваційного потенціалу промислового

підприємства з урахуванням маркетингових чинників, ринкової адаптивності та конкурентних можливостей, 0,30 умов.друк.арк.).

20. Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В. Конкурентоспроможність промислового комплексу України в регіональному аспекті. Конкурентоспроможність національної економіки: показники, чинники впливу і шляхи підвищення: матеріали Всеукраїнської науково–практичної конференції. 30 вересня 2016 р., м. Київ. С. 105–108. (0,60 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано регіональні чинники конкурентоспроможності промислового комплексу України та їх значення для формування потенціалу сталого розвитку, 0,30 умов.друк.арк.).

21. Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В. Проблеми сталого розвитку промислового комплексу України. Забезпечення стійкого економічного розвитку країни: можливості і перспективи: матеріали Міжнародної науково–практичної конференції. 21–22 жовтня 2016 р., м. Львів. С. 62–64. (0,62 умов.друк.арк.; особистий внесок: визначено ключові проблеми сталого розвитку промислового комплексу України та обґрунтовано необхідність поєднання економічних, інноваційних і екологічних чинників його модернізації, 0,31 умов.друк.арк.).

22. Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В., Штанько О.І. Роль маркетингу в міжнародному середовищі підприємств промислового комплексу. Актуальні проблеми економіки та управління в умовах системної кризи: матеріали Всеукраїнської науково–практичної конференції. 29 листопада 2016 р., м. Львів, МАУП. С. 225–228. (0,62 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано роль маркетингу в посиленні зовнішньоекономічної адаптивності підприємств промислового комплексу в умовах нестабільного міжнародного середовища, 0,21 умов.друк.арк.).

23. Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В., Штанько О.І. Сучасні тенденції управління діяльністю підприємств промислового комплексу. Актуальні проблеми управління соціально–економічними системами: матеріали II Міжнародної науково–практичної інтернет–конференції. 08 грудня 2016 р., м. Луцьк, ЛНТУ. Вип. 3. С. 341–343. (0,61 умов.друк.арк.; особистий внесок: розкрито сучасні тенденції управління підприємствами промислового комплексу та обґрунтовано їх значення для підвищення організаційної стійкості й ефективності промислового розвитку, 0,20 умов.друк.арк.).

24. Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В., Штанько О.І. Регіональний аспект економічного розвитку вітчизняних підприємств на промисловому ринку України. Проблеми регіоналістики: минуле, сучасне, майбутнє: матеріали Науково–практичної Інтернет–конференції. 03 березня 2017 р., КНЕУ, м. Київ. С. 292–294. (0,62 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано значення регіональних умов функціонування промислових підприємств для формування їх економічного потенціалу та конкурентних позицій на внутрішньому ринку, 0,21 умов.друк.арк.).

25. Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В., Штанько О.І. Інноваційне підприємництво як стратегічний напрям сучасної промислової бізнес–структури. Економічні перспективи підприємництва в Україні: матеріали

Міжнародної науково–практичної інтернет–конференції. 26–27 жовтня 2017 р., м. Ірпінь, УДФСУ. Ч. 1. С. 414–416. (0,61 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано інноваційне підприємництво як стратегічний напрям розвитку промислових бізнес–структур і чинник нарощування їх інноваційного потенціалу, 0,20 умов.друк.арк.).

26. Могилевська О.Ю., Могилевський Ю.В. Інвестиційно–інноваційний розвиток підприємств промислового комплексу. Розвиток національної економіки в умовах змін ринкового середовища: проблеми та перспективи: матеріали Всеукраїнської науково–практичної конференції. 07 квітня 2018 р., ЦЕДР, м. Одеса. С. 44–45. (0,60 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано інвестиційно–інноваційний розвиток підприємств промислового комплексу як основу їх технологічного оновлення та сталого економічного зростання, 0,30 умов.друк.арк.).

27. Сартаков Д.С., Могилевський Ю.В. Тенденції розвитку промислового ринку України під впливом макроекономічних чинників та цифрової трансформації. Інноваційні тенденції та перспективи розвитку освіти і науки в умовах полікультурного глобалізованого суспільства: матеріали XXXI Міжнародної науково–практичної конференції. Київ. КиМУ. 26–27 березня 2026 р. Т 2. С. 93–97. (0,62 умов.друк.арк.; особистий внесок: визначено тенденції розвитку промислового ринку України під впливом макроекономічних чинників і цифрової трансформації як передумови формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу, 0,31 умов.друк.арк.).

28. Шалай Б.О., Могилевський Ю.В. Вдосконалення систем звітності та контролю в організації. Пріоритетні вектори трансформації сучасної науки у контексті суспільних викликів: матеріали XXXI Міжнародної науково–практичної конференції студентів, аспірантів, молодих викладачів. Київ. КиМУ. 23–24 квітня 2026 р. Т 2. С. 428–431. (0,59 умов.друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано напрями вдосконалення систем звітності та контролю як інструментів підвищення управлінської прозорості, аналітичної обґрунтованості рішень і стійкості організаційного розвитку, 0,30 умов.друк.арк.).

29. Могилевський Ю.В. Формування стратегій інноваційно–цифрового та зеленого розвитку промислового комплексу України. *New Horizons in Research and Development. Proceedings of the 2th International Scientific Conference.* July 15, 2026, Rotterdam. Netherlands. DOI: <https://doi.org/10.64076/iedc260715> С. 27-30. URL: <https://researcheurope.org/book–157> (0,63 умов.друк.арк.)

АНОТАЦІЯ

Могилевський Ю. В. Формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України в умовах інноваційної трансформації національної економіки. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. – Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна академія управління персоналом». – Київ, 2026.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню теоретико–методичних засад і розробленню прикладних положень щодо формування потенціалу сталого розвитку промислового комплексу України в умовах інноваційної трансформації національної економіки.

Удосконалено концептуальні засади сталого розвитку промислового комплексу України та розвинуто трактування його потенціалу як інтегрованої здатності промислової системи перетворювати виробничі, інноваційні, інвестиційні, цифрові, екологічні, кадрово–соціальні та інституційні передумови у довгострокові результати. Удосконалено методичний апарат оцінювання, що передбачає формування 21 індикатора за сімома блоками, їх нормування, розрахунок часткових і блокових індексів, узагальнюючого інтегрального показника та структурних резервів.

Аналіз промислового комплексу України за 2021–2025 рр. засвідчив нерівномірне відновлення після воєнного шоку, збереження логістичних, енергетичних та інвестиційних обмежень і значну асиметрію складових потенціалу. У 2025 р. найбільші резерви мали цифровий блок – 53,8 % та інноваційний – 41,2 %, тоді як узагальнюючий інтегральний показник становив 0,772, що відповідає достатньому рівню, але характеризує передусім адаптаційну спроможність промислової системи.

Обґрунтовано стратегічні напрями активізації потенціалу, які поєднують технологічну модернізацію, цифровізацію, зелений перехід, інвестиційно–інноваційне оновлення, розвиток людського капіталу, індустриальні парки, кластеризацію, експортну орієнтацію та технологічну безпеку. Сформовано інтегровану стратегію інноваційно–цифрового та зеленого розвитку й сценарний інструментарій на 2026–2030 рр.; за адаптаційно–відновлювальним сценарієм інтегральний показник у 2030 р. може досягти 0,940. Результати можуть використовуватися для моніторингу, визначення структурних резервів і коригування програм промислової модернізації.

Ключові слова: промисловий комплекс, сталий розвиток, потенціал сталого розвитку, інноваційна трансформація, національна економіка, промислова політика, цифровізація, зелений перехід, інноваційна модернізація, інтегральне оцінювання, блокові індекси, індустриальні парки, технологічна безпека, сценарне моделювання, дорожня карта.

SUMMARY

Mohylevskiy Yu. V. Formation of the Sustainable Development Potential of the Industrial Complex of Ukraine under Conditions of Innovative Transformation of the National Economy. – Qualifying scientific work as a manuscript.

Dissertation for the degree of Candidate of Economic Sciences in specialty 08.00.03 – Economics and Management of the National Economy. – Private Joint-Stock Company “Higher Educational Institution “Interregional Academy of Personnel Management”. – Kyiv, 2026.

The dissertation substantiates theoretical and methodological foundations and develops applied provisions for forming the sustainable development potential of the industrial complex of Ukraine under conditions of innovative transformation of the national economy.

The conceptual foundations of sustainable development of the industrial complex of Ukraine are improved. Its potential is interpreted as the integrated ability of the industrial system to transform production, innovation, investment, digital, environmental, human-capital and institutional prerequisites into long-term development results. The assessment methodology includes 21 indicators grouped into seven blocks, normalization of stimulators and destimulators, calculation of partial and block indices, an integral indicator and structural reserves.

The analysis for 2021–2025 shows an uneven recovery of Ukraine’s industrial complex after the wartime shock and the persistence of logistical, energy and investment constraints. In 2025, the largest reserves were recorded in the digital block (53.8%) and the innovation block (41.2%). The overall integral indicator reached 0.772, corresponding to a sufficient level, but primarily reflecting adaptive capacity rather than a completed technological transformation.

Strategic directions for activating the potential combine technological modernization, industrial digitalization, the green transition, investment and innovation renewal, human-capital development, industrial parks and clusters, export orientation and technological security. An integrated innovation-digital and green development strategy and scenario toolkit for 2026–2030 are proposed; under the adaptation-recovery scenario, the integral indicator may reach 0.940 by 2030.

The practical value of the results lies in the possibility of using the proposed assessment system by public authorities, regional administrations, industrial enterprises and industrial parks to monitor the sustainable development potential of the industrial complex of Ukraine, identify structural reserves, substantiate financing priorities and adjust industrial modernization programmes.

Key words: industrial complex, sustainable development, sustainable development potential, innovative transformation, national economy, industrial policy, digitalization, green transition, innovation modernization, integral assessment, block indices, industrial parks, technological security, scenario modeling, roadmap.